

IV

(Tiedotteet)

EUROOPAN UNIONIN TOIMIELINTEN, ELINTEN, TOIMISTOJEN JA VIRASTOJEN TIEDOTTEET

NEUVOSTO

Neuvoston päätelmät korkea-asteen koulutuksen sosiaalisesta ulottuvuudesta

(2013/C 168/02)

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO,

JOKA OTTAA HUOMIOON:

1. Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 165 ja 166 artiklan;
2. Eurooppa 2020 -strategian ja erityisesti yleistavoitteen nostaa korkea-asteen tai vastaavan tason tutkinnon suorittaneiden 30–34-vuotiaiden osuus vähintään 40 prosenttiin;
3. Eurooppalaisen koulutusyhteistyön strategisista puitteista vuoteen 2020 saakka (ET 2020) 12. toukokuuta 2009 annetut neuvoston päätelmät ⁽¹⁾, joissa tasapuolisuuden, sosiaalisen yhteenkuuluvuuden ja aktiivisen kansalaisuuden edistäminen määritellään yhdeksi neljästä strategisesta tavoitteesta ja joissa korostetaan, että koulutuspolitiikan olisi tarjottava kaikille kansalaisille henkilökohtaisista, sosiaalisista tai taloudellisista olosuhteista riippumatta tilaisuus hankkia, päivittää ja kehittää elämänsä aikana sekä suoraan työhön liittyviä taitoja että avaintaitoja;
4. Koulutuksen sosiaalisesta ulottuvuudesta 11. toukokuuta 2010 annetut neuvoston päätelmät ⁽²⁾, joissa korostetaan, että on tärkeää varmistaa yhtäläiset mahdollisuudet saada korkealaatuista koulutusta sekä tasapuolinen kohtelu ja tulokset, jotka eivät riipu yksilön sosioekonomisesta taustasta tai muista koulutuksellista eriarvoisuutta aiheuttavista seikoista, ja joissa todetaan, että yleisen koulutustason nostaminen ja korkean osaamistason kehittäminen on tärkeää taloudellisten ja sosiaalisten syiden vuoksi ja että avaintaitojen tarjoaminen kaikille vaikuttaa ratkaisevasti kansalaisten työllistävyyteen, sosiaaliseen osallisuuteen ja henkilökohtaiseen kehitykseen;
5. Korkea-asteen koulutuksen nykyaikaistamisesta 28. marraskuuta 2011 annetut neuvoston päätelmät ⁽³⁾, joissa jäsenvaltioita kehotetaan edistämään tehokkaiden strategioiden järjestelmällistä kehittämistä aliedustettujen ryhmien koulutukseen pääsyn varmistamiseksi ja tehostamaan toimia, jotta korkea-asteen koulutuksen keskeyttämisaste saadaan mahdollisimman vähäiseksi, kehittämällä kurssien laatua, relevanssia ja houkuttelevuutta erityisesti soveltamalla opiskelijalähtöistä oppimista ja tarjoamalla tarkoituksenmukaista opintojen aloituksen jälkeistä tukea, ohjausta ja neuvontaa;
6. Bolognan prosessin 26. ja 27. huhtikuuta 2012 pidettyyn ministerikokoukseen osallistuneiden ministerien antaman Bukarestin tiedotteen, jossa sovitaan kansallisten toimenpiteiden hyväksymisestä, jotta yleistä pääsyä laadukkaaseen korkea-asteen koulutukseen voitaisiin laajentaa, ja toistetaan tavoite, jonka mukaan korkea-asteen koulutukseen tulevan ja siitä valmistuvan opiskelija-aineksen olisi heijastettava Euroopan väestön monimuotoisuutta; sekä vuonna 2012 annetun Bolognan prosessin täytäntönpäytäntöraportin, jossa käsitellään erityisesti korkea-asteen koulutuksen sosiaalista ulottuvuutta tarkastellen saatavilla olevia tilastotietoja opiskelijoiden taustan vaikutuksesta korkea-asteen koulutukseen osallistumiseen ja erilaisia toimintavaihtoehtoja tähän koulutukseen pääsyn laajentamiseksi;
7. Komission Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle sekä alueiden komitealle 20. marraskuuta 2012 antaman tiedonannon ”Koulutuksen uudelleenajattelu: sosioekonomisten vaikutusten parantaminen investoimalla taitoihin” ⁽⁴⁾, johon liittyvässä komission yksiköiden valmisteluasiakirjassa ⁽⁵⁾ tuetaan elinikäistä taitojen kehittämistä edistävien kumppanuuksien ja joustavien vaihtoehtojen kehittämistä ja vahvistamista;

⁽¹⁾ EUVL C 119, 28.5.2009, s. 2.⁽²⁾ EUVL C 135, 26.5.2010, s. 2.⁽³⁾ EUVL C 372, 20.12.2011, s. 36.⁽⁴⁾ 14871/12.⁽⁵⁾ 14871/12 ADD 6.

8. Neuvoston 20. joulukuuta 2012 epävirallisen ja arkioppimisen validoinnista antaman suosituksen ⁽⁶⁾, jossa jäsenvaltiot sopivat epävirallisen ja arkioppimisen validointia koskevien järjestelyjen toteuttamisesta sen varmistamiseksi, että ihmisille annetaan mahdollisuus hyödyntää virallisen koulutuksen ulkopuolella hankkimaansa oppia urallaan ja jatkokoulutuksessa, myös korkea-asteen koulutuksessa.
9. Vuotta 2013 koskevan vuotuisen kasvuselityksen, jonka mukaan koulutuksella, samoin kuin innovoinnilla sekä tutkimuksella ja kehityksellä, on keskeinen asema kasvun ja kilpailukyyn aikaansaajana ja jossa korostetaan inhimilliseen pääomaan tehtävien investointien keskeistä asemaa työttömyyden torjumisessa ja talouden elpymisen valmis- telussa;
10. Prahassa maaliskuussa 2013 järjestetyn ET 2020 -vertaisoppimistapahtuman, jonka aiheena olivat korkea-asteen koulutuksen keskeyttämisen vähentämistä ja sen suorittamisasteen parantamista koskevat politiikat ja käytäntö ja jossa keskityttiin kansallisen, institutionaalisen ja Euroopan tason lähestymistapoihin, joilla pyritään parantamaan suorittamisastetta ja mukauttamaan institutionaaliset realiteetit monipuolisempaan opiskelijajoukkoon näytön ja analyysin perusteella,

ON YHTÄ MIELTÄ SEURAAVASTA:

1. Vaikka Eurooppaan tällä hetkellä kohdistuvia haasteita ei pystytä ratkaisemaan yksinomaan koulutuksen avulla, on sekä taloudellisista että sosiaalisista syistä erittäin tärkeää huolehtia siitä, että ihmiset pystyvät hankkimaan Euroopan tarvitsemaa korkeatasoista osaamista myös siten, että pyritään varmistamaan tasapuolisempi pääsy ja osallistuminen korkea-asteen koulutukseen ja sen suorittaminen loppuun. Edelleen liian moni lahjakas henkilö ei osallistu korkea-asteen koulutukseen sosiaalisten, kulttuuri- tai taloudellisten syiden tai riittämättömien tuki- ja ohjausjärjestelmien vuoksi.
2. Euroopan talouden elpymisen ja kestäväen kasvun tavoittelu, myös tehostetun tutkimuksen ja innovoinnin avulla, riippuvat yhä enemmän Euroopan kyvystä kehittää kaikkien kansalaistensa osaamista, mikä osoittaa sen, että sosiaaliset ja taloudelliset tavoitteet ovat sidoksissa toisiinsa. Osaamisen parantamiseen ammatillisen koulutuksen avulla tähtäävien toimien lisäksi myös korkealaatuinen korkea-asteen koulutus ja elinikäinen oppiminen edistävät ratkaisevasti työllistyvyyttä ja lisäävät kilpailukykyä sekä edistävät samalla opiskelijoiden ja tutkinnon suorittaneiden henkilökohtaista ja ammatillista kehitystä sekä sosiaalista yhteisvastuuta ja yhteiskunnallista sitoutumista.
3. Bolognan prosessi ja sitä seurannut eurooppalaisen korkea- koulutusalueen (EHEA) kehittäminen, korkeakoulutuksen nykyaikaistamista koskeva EU:n toimintaohjelma ja Eurooppa 2020 -strategia osoittavat kaikki kuitenkin, että eurooppalaisella yhteistyöllä ja yhteisillä poliittisilla ratkaisukeinoilla on

tärkeä merkitys yhteisiin haasteisiin vastaamisessa parhaiden käytäntöjen vaihdon, vertailevan näyttöön perustuvan politiikan analyysin ja rahoitustuen antamisen kautta; lisäksi tähän osallistutaan auttamalla kestävien mekanismien luomisessa helpottamaan eri opiskelijaryhmien liikkuvuutta.

KEHOTTAA JÄSENVALTIOITA TOISSIJAJAISUUSPERIAATE JA KORKEAKOULUJEN AUTONOMIA ASIANMUKAISESTI HUOMIOON OTTAEN:

1. Hyväksymään kansallisia tavoitteita, joiden tarkoituksena on lisätä aliedustettujen ja muita heikommassa asemassa olevien ryhmien korkeakoulutukseen pääsy- ja osallistumisastetta ja sen suorittamisastetta, jotta päästäisiin lähemmäksi Bolognan prosessin tavoitetta, jonka mukaan korkea-asteen koulutukseen tulevan, osallistuvan ja sen suorittavan opiskelija-aineksen olisi heijastettava jäsenvaltioiden väestön monimuotoisuutta.
2. Kannustamaan koulutuksenjärjestäjiä, epävirallisen ja arkioppimisen tarjoajat mukaan luettuina, ja muita asiaankuuluvia sidosryhmiä yhteistyöhön kaikilla tasoilla sen selvittämiseksi, mitkä ryhmät saattavat olla aliedustettuina korkea-asteen koulutuksessa, sekä aliedustettujen ryhmien osallistumisen lisäämiseksi itse opetusalan ammatteihin koulutuksen kaikilla sektoreilla.
3. Helpottamaan ennakoivien strategioiden ja niihin liittyvien rakenteiden kehittämistä institutionaalisella tasolla, mukaan lukien tiedotustoiminta ja elinikäisen oppimisen mahdollisuudet, tietojen antaminen koulutuksen ja työmarkkinoiden tarjoamista mahdollisuuksista ja tuloksista, opinto-ohjaus, vertaisohjaus ja neuvonta sekä tukipalvelut.
4. Edistämään läpäisevyyttä ja sellaisten joustavien ja selkeiden väylien kehittämistä, joilla korkeakoulutukseen pääsee etenkin ammatillisen koulutuksen ja epävirallisen ja arkioppimisen kautta käyttäen apuna avoimuusvälineitä, kuten eurooppalaiseen tutkintojen viitekehukseen liittyviä kansallisia tutkintokehyksiä.
5. Lisäämään mahdollisuuksia joustavaan oppimiseen monipuolistamalla oppimissisällön opetustapoja esimerkiksi ottamalla käyttöön opiskelijälähtöisiä opetus- ja oppimismenetelmiä, laajentamalla osa-aikakoulutusta, kehittämällä opintopisteisiin perustuvia harjoittelujaksoja, jakamalla opiskeluohjelmia sekä tieto- ja viestintätekniikan avulla suoritettavia etäopintoja moduuleiksi ja kehittämällä laadukkaita avoimia koulutusresursseja.
6. Selvittämään, miten rahoitusmekanismeilla voitaisiin kannustaa oppilaitoksia kehittämään ja tarjoamaan laadukkaita ja joustavia opiskelumahdollisuuksia.

⁽⁶⁾ EUVL C 398, 22.12.2012, s. 1.

7. Tarkastelemaan, miten oppilaitosten rahoituksen ja opiskelijoille suunnattujen tukien yleinen rakenne vaikuttaa aliedustettujen ja muita heikommassa asemassa olevien ryhmien osallistumiseen korkea-asteen koulutukseen, ja pohtimaan, miten tuet olisi kohdennettava, jotta korkea-asteen koulutuksessa voitaisiin parantaa pääsy-, osallistumis- ja suorittamisastetta.
  8. Tekemään yhteistyötä korkea-asteen oppilaitosten ja muiden asiaankuuluvien sidosryhmien kanssa korkea-asteen koulutuksen suorittamisasteen nostamiseksi kehittämällä opetus- ja oppimisprosessien laatua, erityisesti lisäämällä opetuksen joustavuutta ja tarjoamalla tarkoituksenmukaista opintojen aloituksen jälkeistä tukea ja parantamalla kursseihin houkuttelevuutta ja soveltuvuutta työmarkkinoiden tarpeisiin.
  9. Tarkastelemaan alueellisia ja maantieteellisiä eroavuuksia jäsenvaltioissa korkea-asteen koulutukseen pääsyn, osallistumisen ja sen suorittamisen osalta ja pyrkimään niiden vähentämiseen.
  10. Aloittamaan asiaa koskevien vertailukelpoisten tietojen järjestelmällisen keräämisen – samalla kun nykyisiä voimavaroja käytetään optimaalisesti hyödyksi – jotta saadaan riittävän laaja tietoperusta alan politiikan kehittämiseksi ja jotta aliedustettujen ja muita heikommassa asemassa olevien ryhmien korkeakoulutukseen pääsy-, osallistumis- ja sen suorittamisastetta koskevien kansallisten tavoitteiden saavuttamista voidaan seurata tehokkaasti.
- b) jatketaan yhdessä Eurostatin kanssa esitutkimusta sellaisten menetelmien parantamiseksi, joilla voidaan kerätä hallinnollisia tietoja korkea-asteen opintojen kestosta ja suorittamisasteesta;
  - c) laaditaan tutkimus erilaisten rahoitus- tai kustannustenjakomallien vaikutuksesta korkea-asteen koulutuksen tehokkuuteen, tuloksellisuuteen ja tasapuolisuuteen vuonna 2011 julkistetussa Euroopan korkeakoulujärjestelmien nykyaikaistamissuunnitelmassa esitettyjen sitoumusten mukaisesti (7).

JA KEHOTTAA JÄSENVALTIOITA JA KOMISSIOTA:

ON TYYTYVÄINEN KOMISSION AIKOMUKSEEN:

Vahvistaa Eurooppa 2020 -strategian tietoperustaa jäsenvaltioiden toimien tukemiseksi, jotta pääsy-, osallistumis- ja suorittamisastetta korkea-asteen koulutuksessa voitaisiin lisätä seuraavin keinoin:

- a) tehdään kartoitustutkimus korkea-asteen koulutukseen pääsyä ja sen keskeyttämistä ja suorittamista koskevista politiikoista, jotta voidaan analysoida erilaisten kansallisten ja institutionaalisten lähestymistapojen toimivuutta sekä rakenteellisten, institutionaalisten, henkilökohtaisten, sosiokulttuuristen ja sosioekonomisten tekijöiden vaikutusta opintojen keskeyttämiseen ja suorittamiseen;
3. Jatkamaan työtä korkea-asteen koulutuksen sosiaalisen ulottuvuuden alalla esimerkiksi kehittämällä vertaisoppimiseen ja näyttöön perustuvaa politiikan analyysia tästä aiheesta noudattaen avointa koordinoitimenetelmää ja toimien Bolognan prosessin puitteissa ja asiaan kuuluvien elinten kanssa käsitellen olemassa olevia aloitteita.
2. Käyttämään komission suorittamien tutkimusten ja muiden selvitysten tuloksia sekä muita asianmukaisia lähteitä perustana tulevaisuudessa keskusteluissa ja pohdintoissa, joissa tarkastellaan korkea-asteen koulutukseen pääsyä, osallistumista ja sen suorittamista ja erilaisten rahoitusmallien vaikutusta korkea-asteen koulutukseen.
3. Vahvistamaan EU:n ja Bolognan prosessin välistä synergiaa korkea-asteen koulutuksen sosiaalisen ulottuvuuden toteuttamisessa optimoimalla tuen rahoittamisen unionin vuoden 2013 jälkeisestä koulutus-, nuoriso- ja urheilualan ohjelmasta.
4. Hyödyntämään nuorisotyöllisyysaloitteen kautta saatavaa rahoitustukea tarjottaessa alle 25-vuotiaille heikommassa asemassa oleville tai työttömille nuorille mahdollisuuksia korkea-asteen koulutukseen, jotta he voisivat hankkia työhön liittyviä taitoja.

(7) Katso alaviite 3.